

ORIOI BOHIGAS

UNA VILA OLÍMPICA A LA NOVA ICÀRIA

Una cosa que cal tenir ben present és que les operacions de millora urbana que estan programades a Barcelona en relació amb els Jocs Olímpics responen a un pla de renovació de la ciutat, l'inici d'una nova embranzida que cal portar a terme amb Jocs Olímpics o sense Jocs Olímpics. No cal dir, però, que el gran esdeveniment esportiu facilitarà una puntualitat de dates, un entusiasme promotor de l'Administració i dels ciutadans i uns sistemes de finançament més ràpids i més àgils. És a dir, produirà unes circumstàncies col·lectives sense les quals són difícils, sinó impossibles, les transformacions urbanes d'envergadura.

Barcelona, com totes les ciutats modernes, ja n'ha viscut, d'episodis com aquest que ara preveiem. L'enderroc de les muralles, les exposicions del 88 i la del 29 en són exemples clars. Tots tres fets van anar lligats a fases expansives que han condicionat el futur de la ciutat, fases que potser també s'haurien produït sense aquells episodis, però indubtablement amb menys intensitat i, sobretot, amb menys coherència.

Tal com he dit, aquells tres esdeveniments van marcar operacions expansives. Ara, els Jocs Olímpics coincidiran amb un altre moment de l'evolució de la ciutat, en el qual l'afer fonamental no és pas l'expansió, sinó la modificació i la reconstrucció d'allò que ja existeix. Per tant, aquest és el moment de la millora dels serveis i les infraestructures i el de la conquesta d'uns nous nivells de qualitat en els sectors més problemàtics de la ciutat. Un d'aquests sectors és la línia de contacte amb el mar, que sempre ha estat una barrera infranquejable per culpa de la impenetrabilitat del port, per les línies de tren, per la geografia abrupta, per les instal·lacions industrials i per la degradació de les platges. Ara és el bon moment per

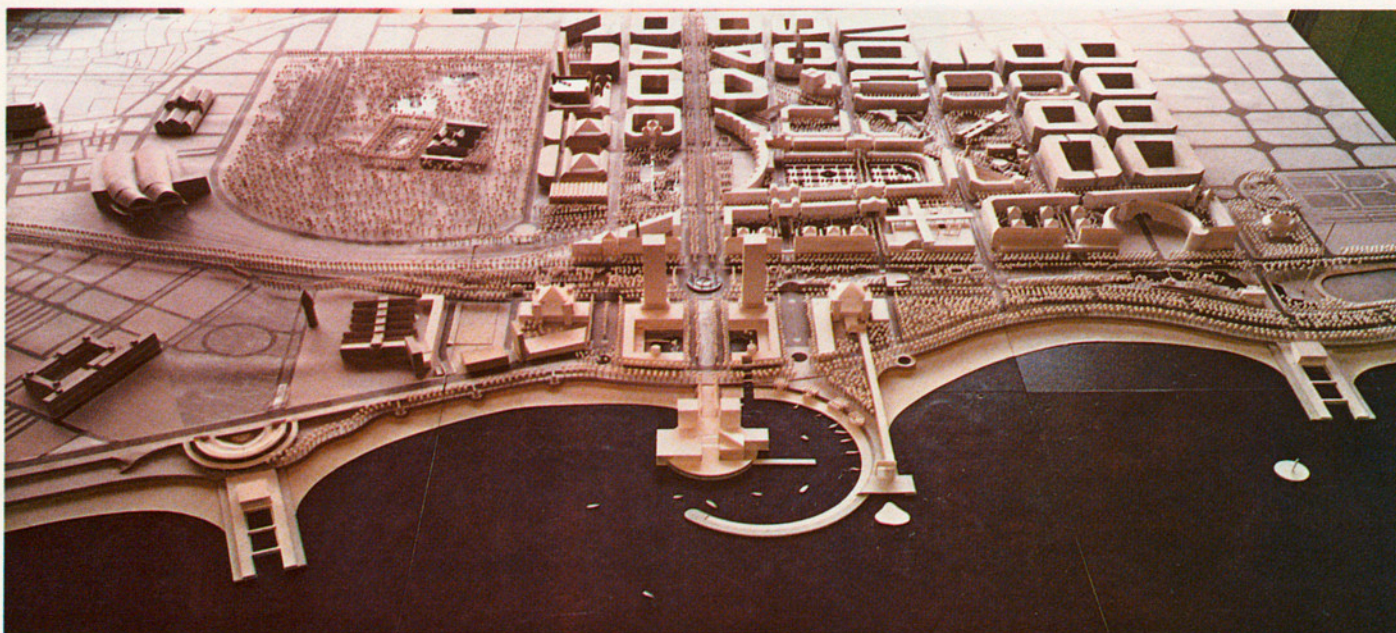
transformar tot aquest sector i obrir definitivament la ciutat al mar i canviar-ne radicalment l'estructura socio-geogràfica.

Aquesta obertura al mar es fa segons una seqüència de sectors coherents però autònoms: l'Anell Olímpic a Montjuïc, els nous enllaços viaris i visuals del Morrot; l'entrada al port des del Paral·lel; l'eix urbà del passeig de Colom i el moll de la Fusta; la conversió del port vell en port esportiu, obrint-hi una nova bocana i ampliant l'esplanada d'aigua; la reforma de la Barceloneta; la correcció i allargament del passeig Marítim, i, finalment, la reestructuració del sector de Carles I i l'avinguda Icària, amb la urbanització de totes les platges i la construcció del primer gran barri marítim de Barcelona, dintre del qual se situarà la Vila Olímpica. Un nou barri que, per raons de recent toponímia i de simbòlica correspondència d'ideologia, no estaria malament que es digués «Nova Icària».

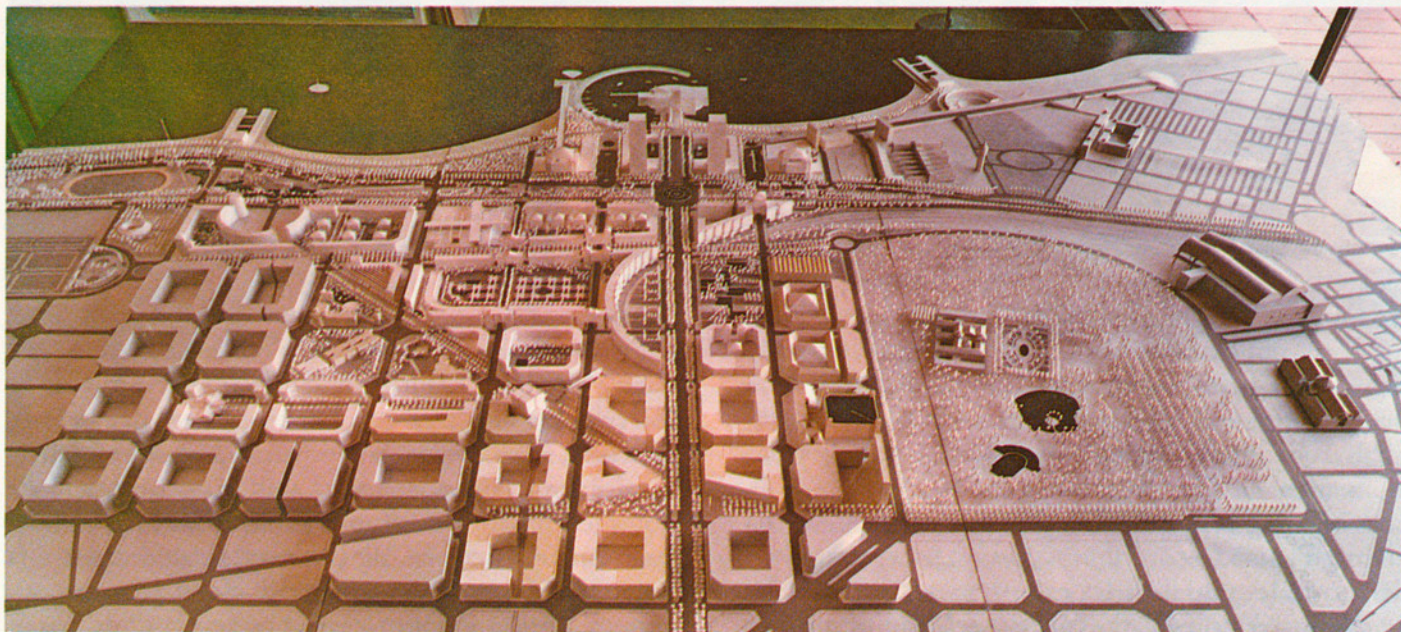
Cal, per tant, entendre el pla de la Vila Olímpica dins d'aquest context, és a dir, com una part de Barcelona, que, per fi, arriba al mar i que marca uns nous trets urbanístics i unes noves condicions d'habitabilitat, sense perdre, però, les formes més llegibles de la tradició urbana. El nou barri ha de ser, doncs, en la seva morfologia i en el caràcter, molt barceloní, com una continuïtat de l'Eixample, però al mateix temps, ha de permetre una forma de vida moderna i, en certa manera nova, no tan sols en l'estructura interior, sinó en el contacte amb tot el paisatge de mar i de vora mar. Aquest paisatge al llarg de la platja i el passeig marítim ha de ser un nou centre lúdic ben integrat a la continuïtat i a la centralitat urbana.

Els trets fonamentals d'aquest projecte són els següents:

1. Estabilització de les platges i construcció d'una

LA VILA OLÍMPICA, UN NOU BARRI DE NOM NOVA ICÀRIA?

EL PROJECTE OBRIRÀ DEFINITIVAMENT BARCELONA AL MAR

peça d'aigua navegable amb la tècnica més fiable, però també la menys impositiva, dins del camp de l'enginyeria de costes.

2. Supressió de la línia de tren paral·lela a la costa i soterrament de la línia que va de l'estació de França a la plaça de les Glòries, fins ara les dues barreres més importants que marginaven tot el sector.

3. Traçat d'un passeig marítim, fonamentalment per a vianants, de 30 m d'ample arran de les platges i vorejat d'un sistema de serveis i instal·lacions comercials i hoteleres que, en algun punt, penetren fins a prop de la sorra.

4. Traçat de l'avinguda del Litoral, que s'integra al sistema general de cinturons de la ciutat, però que es descompon en diverses seccions paral·leles, cada una de les quals pot funcionar com un carrer normal.

5. Una zona residencial amb una estructura que

intenta resoldre les contradiccions entre morfologia tradicional i tipologia moderna. L'Eixample Cerdà es reestructura en supermansanes, que, a l'exterior, mantenen el caràcter arquitectònic del carrer i, a l'interior, permeten la construcció d'edificis aïllats i equipaments enmig de jardins públics o privats.

6. Una sèrie d'equipaments molts dels quals es fan reutilitzant antics edificis del barri —els que tenen un cert aire monumental (no gaires) o que conserven un caràcter històric o sentimental.

7. Un sistema coordinat de parcs públics que marquen una estructura a escala metropolitana: l'ampliació de la Ciutadella, el parc central de l'avinguda del Litoral, la línia de vianants del Bogatell i els parcs de l'interior de les mansanes de la zona N.

ORIOL BOHIGAS
arquitecte